Kulturutskottets betänkande 1984/85:17

om anslag till ungdomsorganisationer (prop. 1984/85:100 bil. 10 delvis)

ÅTTONDE HUVUDTITELN

Sammanfattning

I detta betänkande behandlar utskottet de förslag som regeringen förelagt riksdagen i proposition 1984/85:100 bilaga 10 (utbildningsdepartementet) under avsnittet Ungdomsorganisationer (punkterna F 53—F 56) samt motioner som väckts i anslutning härtill.

Regeringen föreslår att bidraget till statens ungdomsråd förs upp med 3 704 000 kr. Vidare föreslås att bidraget till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet skall ökas med 2 155 000 kr. till 48 935 000 kr., varvid det rörliga bidraget ökas från 28 kr. till 29 kr. per medlem. Ett bidrag om 86 milj. kr. till ungdomsorganisationernas lokala verksamhet föreslås. Bidraget till ferieverksamhet inom ungdomsorganisationerna föreslås ökas till 9 335 000 kr. och inte längre fördelas generellt utan utifrån en bedömning av de insatser organisationerna planerar.

Utskottet tillstyrker förslagen i propositionen på alla punkter och avstyrker samtliga motioner.

Femton reservationer har avlämnats.

Moderata samlingspartiet uttalar sig för en avveckling av statens ungdomsråd samt av anslagen till ferieverksamhet inom ungdomsorganisationerna och ungdomsorganisationernas lokala verksamhet. Vidare föreslås att bidraget till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet skall minskas med 8 milj. kr.

Centerpartiet förordar en omföring av medel för att höja det rörliga bidraget till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet. Vidare föreslår centerpartiet att bidrag skall utgå till vissa radioorganisationer.

Folkpartiet förordar ändrade uppgifter för och minskat bidrag till statens ungdomsråd. Bidraget till ferieverksamhet inom ungdomsorganisationerna föreslås föras över till anslaget Bidrag till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet. Vidare förordas att bidrag skall utgå till studentförbund.

Vänsterpartiet kommunisterna förordar att riksdagen skall anvisa ett bidrag om 5 milj. kr. till uppbyggnad av "ungdomens och musikens hus" i kommunerna.

Propositionen

Regeringen har

dels under punkt F 53 (s. 526 och 527) föreslagit riksdagen att till Statens ungdomsråd för budgetåret 1985/86 anvisa ett förslagsanslag av 3 704 000 kr.,

dels under punkt F 54 (s. 527—530) föreslagit riksdagen att

1. godkänna de förändrade regler för bidrag till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet som förordats i propositionen,

2. till Bidrag till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet m. m. för budgetåret 1985/86 anvisa ett förslagsanslag av 48 935 000 kr.,

dels under punkt F 55 (s. 530 och 531) föreslagit riksdagen att till Bidrag till ungdomsorganisationernas lokala verksamhet för budgetåret 1985/86 anvisa ett förslagsanslag av 86 000 000 kr.,

dels under punkt F 56 (s. 531 och 532) föreslagit riksdagen att till Bidrag till ferieverksamhet inom ungdomsorganisationerna för budgetåret 1985/86 anvisa ett reservationsanslag av 9 335 000 kr.

Motionerna

I motion 1984/85:715 av Bo Arvidson (m) och Per Stenmarck (m) yrkas

1. att riksdagen beslutar avveckla det statliga stödet till ungdomsorganisationernas lokala verksamhet,

2. att riksdagen hos regeringen begär en översyn av stödet i övrigt till ungdomsorganisationerna.

I motion 1984/85:865 av Gunnar Björk i Gävle (c) yrkas att riksdagen hos regeringen begär att ett bidragssystem konstrueras för de radioorganisationer som står utanför bidragssystemen.

I motion 1984/85:866 av Jörgen Ullenhag (fp) yrkas att riksdagen beslutar att ge studentförbunden möjlighet att söka statsbidrag på samma premisser som kvinnoförbunden samt att medlen för detta överförs från utbildningsdepartementet till civildepartementet.

I motion 1984/85:1016 av Linnea Hörlén (fp) yrkas

1. att riksdagen beslutar att statens ungdomsråd skall omvandlas till en parlamentarisk beredning där partierna utser representanter med en referensgrupp bestående av representanter från de icke-politiska ungdomsorganisationerna,

2. att riksdagen beslutar att utrednings- och forskningsverksamheten skall läggas ned,

3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att de specialdestinerade bidragen bör fördelas av det fackdepartement som berörs,

4. att riksdagen beslutar att statens ungdomsråds uppgifter begränsas till att administrera det centrala stödet och det lokala aktivitetsstödet,

5. att riksdagen beslutar att feriestödet avvecklas och anslaget tillförs det centrala stödet,

6. att riksdagen beslutar att statens ungdomsråds centrala kansli inom en tvåårsperiod skall anpassas till de kraftigt krympta uppgifterna,

7. att riksdagen beslutar minska anslaget till statens ungdomsråd med 1 milj. kr.

I motion 1984/85:1805 av Per-Ola Eriksson (c) och Elving Andersson (c) yrkas att riksdagen beslutar att till bidrag till ungdomsorganisationerna för budgetåret 1985/86 höja den rörliga delen av grundstödet från 28 till 30 kr. per medlem.

I motion 1984/85:1833 av Lars Werner m. fl. (vpk) yrkas att riksdagen hos regeringen hemställer om att ett särskilt anslag om 5 000 000 kr. avsätts för en satsning på musikrörelsen enligt vad i motionen anförs.

I motion 1984/85:2220 av Ingrid Sundberg m. fl. (m) yrkas, såvitt nu är i fråga,

21. att riksdagen till Statens ungdomsråd för budgetåret 1985/86 anvisar ett förslagsanslag av 1 854 000 kr.,

22. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om åldersgränsen för bidrag till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet,

23. att riksdagen till Bidrag till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet för budgetåret 1985/86 anvisar ett förslagsanslag av 40 185 000 kr.,

24. att riksdagen beslutar avveckla det statliga bidraget till ungdomsorganisationernas lokala verksamhet,

25. att riksdagen beslutar avveckla det statliga bidraget till ferieverksamhet inom ungdomsorganisationerna.

I motion 1984/85:2491 av Margot Wallström (s) yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om ökat reguljärt stöd till barn- och ungdomsorganisationerna.

I motion 1984/85:2735 av Gunnar Hökmark (m) yrkas — med hänvisning till vad som anförts i motion 1984/85:2734 — att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om bidrag till ungdomsorganisationer.

Utskottet

Regeringens förslag, m. m.

Statens ungdomsråd har enligt sin instruktion (1976:527) till uppgift att inom ramen för samhällets kultur- och fritidspolitik främja ungdomens

sociala och personliga utveckling. Rådet skall handlägga och utreda frågor om samhällets stöd till ungdomsorganisationerna och verka för en samordning av statliga insatser som avser verksamhet bland barn och ungdom.

Anslaget till ungdomsrådets verksamhet, inkluderande rådets utrednings- och informationsverksamhet, föreslås i budgetpropositionen föras upp med 3 704 000 kr.

Medel som disponeras av ungdomsrådet för bidrag till ungdomsorganisationerna anvisas dels på utbildningshuvudtiteln under anslagen Bidrag till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet m. m., Bidrag till ungdomsorganisationernas lokala verksamhet och Bidrag till ferieverksamhet inom ungdomsorganisationerna, dels på socialhuvudtiteln under en särskild anslagspost under anslaget Upplysning och information på drogområdet.

Bidrag till ungdomsorganisationernas centrala och lokala verksamhet utgår till ungdomsorganisation som regeringen förklarat berättigad till statsbidrag. Bidrag utgår enligt förordningen (1971:388) om statsbidrag till ungdomsorganisationer. Regeringen kan härutöver för viss organisation meddela föreskrift som avviker från förordningen.

Bidrag till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet utgår med dels ett grundbidrag per organisation, dels — om medlemstalet överstiger 3 000 — ett rörligt bidrag som utgår med visst belopp för varje medlem i organisationen utöver angivna antal. För budgetåret 1985/86 föreslår regeringen att grundbidraget skall utgå med 315 000 kr., dvs. en ökning med 5 000 kr. Det rörliga bidraget föreslås höjas från 28 kr. till 29 kr. i intervallet 3 001—40 000 medlemmar och från 24 kr. till 25 kr. om medlemstalet överstiger 40 000. Det rörliga bidraget till handikapporganisationer — som får sådant bidrag då medlemstalet överstiger 1 500 — föreslås öka från 112 kr. till 114 kr. i intervallet 1 501—3 000 medlemmar.

Anslaget till bidrag till den centrala verksamheten beräknas till totalt 48 935 000 kr. I anslagsbeloppet ingår även en summa av 750 000 kr. för de politiska ungdomsförbundens medverkan i skolorna i samband med valrörelsen år 1985. Det bör enligt föredragande statsrådet ankomma på regeringen att besluta hur dessa medel skall fördelas mellan ungdomsförbunden.

Bidrag till den lokala verksamheten utgår dels till de ungdomsorganisationer som regeringen förklarat berättigade till bidrag till den centrala verksamheten samt till de organisationer som får stöd i särskild ordning till denna, dels Sveriges riksidrottsförbund och övriga organisationer med organisationsstöd under jordbruksdepartementets huvudtitel. Det lokala bidraget föreslås utgå med oförändrat 10 kr. per sammankomst. Anslaget föreslås bli uppfört med samma belopp som innevarande budgetår, nämligen 86 milj. kr.

Frågor om bidrag från anslaget till ferieverksamhet inom ungdomsorganisationerna prövas av statens ungdomsråd. Rådet har utvärderat denna

verksamhet och föreslagit att den hittillsvarande generella bidragsfördelningen skall frångås. I stället skall varje riksorganisations ansökan bedömas utifrån vilka insatser och projekt som planeras och vilka målen för ferieverksamheten är. Därigenom bör nya grupper nås, främst sådana som normalt inte nås av ferieverksamheten. Föredragande statsrådet förutsätter att fördelningen i fortsättningen skall ske efter de principer som rådet föreslagit. Anslaget föreslås öka med 270 000 kr. till totalt 9 335 000 kr.

I budgetpropositionen redovisas dels under utbildningshuvudtiteln (bil. 10 s. 90—92), dels under socialhuvudtiteln (bil. 7 s. 154—155) att arvsfondsmedel avsatts för olika projekt för ungdom.

Regeringen tillsatte i oktober 1983 en beredningsgrupp för frågor om verksamhet i samband med det internationella ungdomsåret 1985. De aktiviteter som initieras med anledning av världsungdomsåret bör enligt propositionen ha sin tyngdpunkt i lokala aktiviteter och i stor utsträckning ske inom ramen för ordinarie medelstilldelning. Regeringen har dock beslutat att 30 milj. kr. av arvsfondsmedel skall användas under en treårsperiod för särskilda utvecklings- och försöksprojekt. Av dessa medel skall högst 10 milj. kr. disponeras för försöks- och utvecklingsarbete inom barn- och ungdomsorganisationerna, högst 10 milj. kr. för försöksverksamhet i lokala miljöer och högst 10 milj. kr. för insatser av bildningsförbund, handikapporganisationer, kommuner, landstingskommuner m. fl. Verksamhet som startar under världsungdomsåret bör inte bli isolerade företeelser av mera tillfällig karaktär. Projekten i samband med ungdomsåret bör i stället, anförs det i propositionen, bidra till att insatser och verksamheter för ungdomar inom befintliga resursramar samordnas och ges speciell uppmärksamhet och därmed också genomslagskraft.

I slutet av 1983 tillsatte regeringen en arbetsgrupp för utvecklingsarbete vid fritidsgårdar (ungdomsgårdar). Även för detta ändamål skall ett belopp av 30 milj. kr. av arvsfondsmedel användas under en treårsperiod. Ett stort antal projekt som redan tilldelats medel syftar till att bredda och fördjupa kulturarbetet vid gårdarna, t. ex. film- och videoproduktion, musik, teater och dans. Samverkan sker mellan fritidsnämnder och kulturnämnder samt mellan gårdar och föreningar. En strävan har varit att göra verksamheten intressant för ungdomar i de äldre tonåren, vilket bör kunna medverka till att gårdarna kan bli ett alternativ till kommersialismen, anförs det i propositionen.

Slutligen har regeringen under år 1984 beslutat att 30 milj. kr. av arvsfondsmedel skall användas till utvecklingsarbete inom idrottsrörelsens barn- och ungdomsverksamhet. I arbetet skall bl. a. tas upp frågor om barns och ungdomars inflytande och träning i demokratiska arbetsformer, om idrottsrörelsens sociala ansvar, om idrottsrörelsen som alternativ till kommersialismen, om jämställd idrott och om barn- och tävlingsidrott.

Motioner

I nio motioner tas upp frågor om de nu aktuella anslagen på statsbudgeten beträffande ungdomsrådet och ungdomsorganisationerna, frågor om andra bidrag till ungdomsorganisationerna samt frågor om bidrag till vissa grupper av organisationer. Utskottet redovisar i ett sammanhang sju av dem och tar i slutet av detta betänkande upp de två resterande motionerna.

Enligt motion 2220 (m) bör statens ungdomsråd avvecklas under budgetåret 1985/86 (yrkande 21). Därför föreslås att anslaget till rådet halveras i förhållande till regeringens förslag och förs upp med 1 854 000 kr. Rådets bidragsutdelande uppgifter kan enligt motionen överföras till skolöverstyrelsen och dess övriga uppgifter upphöra. Även de bidragsutdelande uppgifterna bör minska som en följd av övriga förslag i motionen. Den övre gränsen för erhållande av bidrag till central verksamhet bör vara 21 år i stället för 25 år (yrkande 22). Ett bifall till yrkandet skulle innebära ett minskat medelsbehov under anslaget Bidrag till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet, vilket föreslås minskat till 40 185 000 kr. (yrkande 23). Även i motion 715 (m) förordas en sänkt åldersgräns men motionärerna vill att frågan först skall ses över (yrkande 2). De två anslagen Bidrag till ungdomsorganisationernas lokala verksamhet och Bidrag till ferieverksamhet inom ungdomsorganisationerna föreslås i motion 2220 upphöra helt (yrkandena 24 och 25). Enligt motionärernas mening är det en kommunal uppgift att stödja den lokala verksamheten. Även i motion 715 hemställs att bidraget till ungdomsorganisationernas lokala verksamhet skall upphöra (yrkande 1).

Verksamheten vid statens ungdomsråd behandlas även i motion 1016 (fp). Motionären yrkar att rådet skall omvandlas till en parlamentarisk beredning där partierna utser representanter. De icke-politiska ungdomsorganisationerna skall representeras i en särskild referensgrupp. Motionären hävdar att en sådan sammansättning av rådet tillsammans med offentlighetsprincipen skulle garantera att majoritetsbeslut i rådet utsätts för en kritisk granskning (yrkande 1). Enligt motionen skall rådets utrednings- och forskningsverksamhet läggas ned (yrkande 2) och dess uppgifter begränsas till att administrera det centrala och lokala stödet till ungdomsorganisationerna (yrkande 4). Det särskilda anslaget till ferieverksamhet bör avvecklas och medlen tillföras anslaget till den centrala verksamheten (yrkande 5). Rådets kansli skall anpassas till dessa begränsade uppgifter inom en tvåårsperiod (yrkande 6) och anslaget till dess verksamhet minskas med 1 milj. kr. budgetåret 1985/86 (yrkande 7).

Bidraget till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet bör enligt motion 1805 (c) höjas för att ytterligare kompensera organisationerna för den ränteförlust de gör genom att bidraget numera betalas ut vid fyra tillfällen under budgetåret i stället för som tidigare vid ett tillfälle i början av budgetåret. Motionärerna föreslår att den rörliga delen av stödet därför skall höjas från 28 kr. till 30 kr. per medlem.

Frågan om formerna för de statliga bidragen till ungdomsorganisationerna diskuteras i fyra av motionerna. Enligt motion 1016 (fp), yrkande 3, bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna att de specialdestinerade bidragen bör fördelas av de fackdepartement som berörs. Statens ungdomsråd har enligt motionen kommit att fördela allt fler sådana specialdestinerade bidrag vilka, hävdas det i motionen, har kommit att fördelas efter organisationernas storlek och inte efter vad ansökningarna avser. De specialdestinerade bidragen styr organisationernas aktiviteter, vilket kan utvecklas till ett hot mot ungdomsorganisationernas frihet och självständighet. Som utskottet nyss redovisat föreslår motionären att bidraget till ferieverksamheten skall upphöra och medlen föras till anslaget till den centrala verksamheten. Enligt motion 2735 (m) bör bidrag till ungdomsorganisationerna utgå enbart efter deras medlemsantal och inte till speciella projekt. Syftet med detta förslag är att undvika statlig styrning av organisationernas verksamhet. I motion 2491 (s) yrkas att riksdagen skall ge regeringen till känna att en bra och genomtänkt politik för barn och ungdom bör innehålla inte bara tillfälliga projektmedel utan även ett väl tilltaget regelbundet stöd som en bas i organisationernas verksamhet. En sådan bas är en förutsättning för att bl. a. angelägna projekt skall kunna genomföras. Motionären menar att resurser eventuellt måste omfördelas från projektmedel till reguljära anslag om samhällsekonomin inte tillåter en höjning av de senare. En mera speciell fråga aktualiseras i motion 1833 (vpk). Motionärerna hemställer att riksdagen skall anvisa 5 milj. kr. för en satsning på den nya, unga, breda musikrörelsen i landet, vilken genom sin verksamhet motverkar kommersialism och passivitet. Medlen bör användas till att bygga eller utrusta "ungdomens och musikens hus" i kommunerna.

Utskottets bedömning

Utskottet tar först upp den mera principiella frågan om *formerna för bidragsgivningen till ungdomsorganisationerna.*

Som utskottet redovisat får ungdomsorganisationerna dels reguljära bidrag till sin verksamhet, dels bidrag till projekt av mera tillfällig karaktär. Projektmedel kan erhållas t. ex. inom de tre redovisade program som regeringen beslutat om och som bekostas med arvsfondsmedel. Vidare kan organisationerna söka bidrag för olika projekt från anslag som anvisas på statsbudgeten under både utbildningshuvudtiteln och andra huvudtitlar, t. ex. utrikes- och socialhuvudtitlarna. En översikt över de statliga och kommunala anslagen till folkrörelserna har publicerats i november 1984 av civildepartementets referensgrupp för folkrörelsefrågor till ledning för de bidragssökande organisationerna.

Diskussioner om avvägningen mellan ungdomsorganisationernas basresurser och projektbidrag är enligt utskottets mening nödvändiga att föra kontinuerligt, inte minst mot bakgrund av att förhållandena och önske-

målen skiftar från organisation till organisation och från tid till annan. Utskottet vill dock framhålla att båda slagen av bidrag är nödvändiga. Projektbidrag behövs för en förnyelse och utveckling av organisationernas verksamhet. En god effekt av projektbidrag är i sin tur beroende av att organisationerna har en sådan reguljär bas för sin egen verksamhet att projekten inte får ett dominerande inflytande över verksamheten. Projektmedel kan behövas även av andra skäl än organisationernas eget behov av förnyelse. Det kan t. ex. gälla statsmakternas behov av att samverka med organisationerna i drogkampanjer och liknande, för både organisationerna och samhället i övrigt angelägna verksamheter.

Utskottet förutsätter att frågan om principer för fortsatt avvägning mellan reguljära bidrag och projektbidrag till ungdomsorganisationerna samt frågan om samordning och förenkling av bidragsgivningen till dem blir ytterligare belyst i samband med beredningen av frågor som ingår i demokratiberedningens uppdrag. Utskottet anser att det inte finns underlag för riksdagen att göra några sådana uttalanden som yrkats i motionerna 1016 (fp) yrkande 3, 2491 (s) och 2735 (m). Yrkandena avstyrks därför.

Utskottet vill beträffande anslaget *Bidrag till ferieverksamhet inom ungdomsorganisationerna* framhålla att dessa medel är av väsentlig betydelse för ungdomsorganisationernas möjlighet att nå ungdomar som hittills inte deltagit i ferieverksamhet. Utskottet har inget att erinra mot att den tidigare principen om generell bidragsgivning frångås och att ungdomsrådet fr. o. m. budgetåret 1985/86 prövar varje riksorganisations ansökan utifrån planerade insatser och projekt samt ferieverksamhetens mål. Därmed torde också önskemålen i motion 1016 om att stödet skall fördelas efter projekt och inte generellt bli tillgodosedda. Utskottet avstyrker yrkande 5 i motion 1016, såvitt yrkandet avser avveckling av det särskilda bidraget till ferieverksamhet samt yrkande 25 i motion 2220 (m) om att feriestödet helt skall upphöra och föreslår att riksdagen anvisar de av regeringen begärda medlen. Till medelsanvisningen under anslaget till den centrala verksamheten återkommer utskottet i det följande.

I det föregående har utskottet redovisat att regeringen avsatt arvsfondsmedel för utveckling vid fritidsgårdar. Bland de projekt som hittills fått bidrag ingår många med kulturell inriktning, bl. a. *musikprojekt*. Strävan har bl. a. varit att utveckla alternativ till kommersialismen. Vidare har utskottet redovisat dels satsningarna inför världsungdomsåret, dels satsningarna på utvecklingsarbete inom idrottsrörelsen. Även här är ett av syftena att motverka kommersialismen. Utskottet erinrar också om att dessa medel anvisats i syfte att utveckla ungdomsorganisationernas och idrottsrörelsens reguljära verksamhet bedriven med tillgängliga medel. Utskottet kan av statsfinansiella skäl inte tillstyrka en sådan ökning av bidragen till ungdomsverksamheten som föreslås i motion 1833 (vpk). Mot bakgrund av det anförda föreslår utskottet att riksdagen avslår motionen.

Utskottet har behandlat frågan om avskaffande av *statens ungdomsråd* vid flera tidigare riksmöten (KrU 1980/81:25, KrU 1981/82:22, KrU 1982/83:26, KrU 1983/84:19). Utskottet vill erinra om att ungdomsrådet förutom uppgiften att administrera stödet till ungdomsorganisationerna även har andra viktiga uppgifter. Rådet skall överväga mål och riktlinjer för samhällets stöd till ungdomsorganisationerna samt verka för en samordning av de statliga insatser som avser verksamhet bland barn och ungdomar. Under de senaste åren har rådet genomfört omfattande studier om barns och ungdomars allmänna uppväxtvillkor samt ungdomsorganisationernas arbetsvillkor. Utskottet vill också påpeka att många av rådets uppgifter beträffande utredningsverksamhet är av sådant slag och av sådan omfattning att ungdomsorganisationerna själva var och en för sig inte skulle klara att genomföra dem. Utskottet vill i sammanhanget också nämna att en granskning som gjorts av ungdomsrådets administration av projektbidrag till drogupplysning visat att den statliga administrationen i detta sammanhang reducerats till ett minimum (Ds S 1983:11).

Mot bakgrund av det anförda avstyrker utskottet yrkande 21 i motion 2220 (m) om avveckling av ungdomsrådet under budgetåret 1985/86. Utskottet avstyrker även de förslag till förändringar av ungdomsrådets uppgifter som föreslås i motion 1016 (fp). Riksdagen bör således avslå yrkandena 2, 4, 6 och 7 i motionen. Utskottet avstyrker likaså yrkande 1 i motionen om omvandling av myndigheten statens ungdomsråd till en parlamentarisk beredning. Utskottet tillstyrker slutligen regeringens förslag till medelsberäkning under anslaget Statens ungdomsråd.

Utskottet behandlar härefter anslagen till bidrag till ungdomsorganisationernas centrala och lokala verksamhet.

Utskottet tillstyrker den i budgetpropositionen föreslagna höjningen av grundbidraget till *ungdomsorganisationernas centrala verksamhet.*

Vid föregående riksmöte godkände riksdagen att bidraget till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet fr. o. m. innevarande budgetår betalas ut vid fyra tillfällen under budgetåret. Vid bestämmandet av medelsanvisningen för innevarande budgetår beräknades viss kompensation för det räntebortfall som organisationerna får på grund av den periodicerade utbetalningen. Medel för sådan kompensation har beräknats även för nästa budgetår. Utskottet erinrar om att den periodicerade utbetalningen av statsbidraget till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet sker efter förmånligare villkor än vad som är fallet för de flesta andra bidrag, vilkas utbetalning periodicerats. Utskottet föreslår mot denna bakgrund att riksdagen godkänner den ökning av det rörliga bidraget från 28 kr. till 29 kr. som regeringen föreslagit och avslår motion 1805 (c) om höjning av det rörliga bidraget med ytterligare 1 kr. i syfte att kompensera organisationerna för bortfall av ränta i samband med periodiceringen av utbetalningarna.

Vid tidigare riksmöten har riksdagen på kulturutskottets förslag avslagit motionsyrkanden om sänkt övre åldersgräns för erhållande av bidrag till ungdomsorganisationerna (senast KrU 1983/84:19 s. 4—5). Utskottet finner inte skäl att ändra sitt tidigare ställningstagande i frågan och föreslår att riksdagen avslår motionerna 715 (m) yrkande 2 och 2220 (m) yrkande 22. Som en följd därav bör riksdagen även avslå yrkande 23 i motion 2220 om viss minskning av bidraget till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet.

I det föregående har utskottet avstyrkt yrkande 5 i motion 1016 (fp) såvitt yrkandet avser en avveckling av anslaget Bidrag till ferieverksamhet inom ungdomsorganisationerna. Utskottet föreslår som en följd härav att riksdagen avslår motionsyrkandet även i vad det avser höjning av anslaget Bidrag till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet m. m. med motsvarande belopp.

Utskottet har inte heller i övrigt något att erinra mot vad som förordas i propositionen under nämnda anslag och föreslår att riksdagen anvisar 48 935 000 kr. i enlighet med regeringens förslag.

När det gäller bidraget till *ungdomsorganisationernas lokala verksamhet* har utskottet bl. a. vid föregående riksmöte (KrU 1983/84:19 s. 10) erinrat om att större delen av detta anslag går till Riksidrottsförbundet som stöd för specialförbundens verksamhet. Liksom tidigare vill utskottet framhålla ungdomsorganisationernas viktiga roll i dagens samhälle. Om det statliga stödet till ungdomsorganisationernas lokala verksamhet avskaffas i enlighet med förslaget i motionerna 715 (m) och 2220 (m) försvåras enligt utskottets mening de lokala föreningarnas verksamhet. Det finns nämligen inte några garantier för att kommunerna skulle kompensera föreningarna för bortfall av statsbidrag. För många kommuner skulle kravet på att kompensera föreningarna bli betungande. Med hänvisning till det anförda föreslår utskottet att riksdagen i enlighet med regeringens förslag och med avslag på motionerna 715 yrkande 1 och 2220 yrkande 24 anvisar 86 milj. kr. till Bidrag till ungdomsorganisationernas lokala verksamhet.

I motion 866 (fp) hemställs att riksdagen skall besluta att ge *studentförbunden* möjlighet att söka statsbidrag på samma premisser som kvinnoförbunden samt att medlen för detta ändamål överförs från utbildningsdepartementet till civildepartementet.

I betänkandet (SOU 1979:60) Bidrag till folkrörelser föreslogs bl. a. att frågan om ett särskilt stöd till kvinnoorganisationerna snarast borde utredas. Studentförbundens ställning berördes inte i betänkandet. År 1982 beslöt statsmakterna på grundval av förslag från en särskild utredare att införa ett bidrag till kvinnoorganisationernas centrala verksamhet. Vissa av studentförbunden är som ungdomsorganisationer berättigade till statsbidrag.

Utskottet, som hade att ta ställning till ett likalydande motionsyrkande vid föregående riksmöte (KrU 1983/84:19 s. 8), anser att det inte finns tillräckliga skäl för att föreslå någon riksdagens åtgärd med anledning av motion 866, varför den avstyrks.

I motion 865 (c) yrkas att riksdagen hos regeringen skall begära att ett bidragssystem konstrueras för de *radioorganisationer* som står utanför statsbidragssystemen.

Som motionären påpekar har frågan om statsbidrag till radioorganisationerna tidigare behandlats av riksdagen. Vid riksmötet 1982/83 lämnade kulturutskottet (KrU 1982/83:26) en redogörelse för radioorganisationernas uppbyggnad och verksamhet samt för de förslag om statligt stöd till organisationerna som framlagts av folkrörelseutredningen i betänkandet (SOU 1979:60) Bidrag till folkrörelser. Det var enligt utskottets mening angeläget att frågan om statsbidrag till dessa organisationer togs upp till prövning inom regeringskansliet. Detta gav riksdagen som sin mening regeringen till känna (rskr. 1982/83:357).

Efter sin prövning av frågan anmälde regeringen i budgetpropositionen vid samma riksmöte (bil. 15 s. 8) att regeringen med hänsyn till det pressade ekonomiska läget inte fann det möjligt att föreslå ett nytt statsbidrag till radioorganisationerna.

Utskottet anser att det inte heller nu finns ekonomiskt utrymme för att vidga kretsen av bidragsberättigade organisationer till att omfatta även radioorganisationerna. Utskottet avstyrker motion 865.

Hemställan

Utskottet hemställer

1. beträffande *formerna för bidragsgivningen till ungdomsorganisationerna*
   att riksdagen avslår motionerna 1984/85:1016 yrkande 3, 1984/85:2491 och 1984/85:2735,
2. beträffande *medelsanvisningen till Bidrag till ferieverksamhet inom ungdomsorganisationerna*
   att riksdagen med bifall till proposition 1984/85:100 samt med avslag på motionerna 1984/85:1016 yrkande 5 i denna del och 1984/85:2220 yrkande 25 till *Bidrag till ferieverksamhet inom ungdomsorganisationerna* för budgetåret 1985/86 anvisar ett reservationsanslag av 9 335 000 kr.,
3. beträffande *musikprojekt för ungdom*
   att riksdagen avslår motion 1984/85:1833,
4. beträffande *statens ungdomsråds uppgifter m. m. samt medelsanvisningen till Statens ungdomsråd*
   att riksdagen med bifall till proposition 1984/85:100 och med avslag på motionerna 1984/85:1016 yrkandena 1, 2, 4, 6 och 7 samt 1984/85:2220 yrkande 21 till *Statens ungdomsråd* för budgetåret 1985/86 anvisar ett förslagsanslag av 3 704 000 kr.,

5. beträffande *storleken på det rörliga bidraget till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet*
   att riksdagen med avslag på motion 1984/85:1805 i denna del godkänner de förändrade regler för bidrag som förordats i proposition 1984/85:100,
6. beträffande *sänkning av övre åldersgränsen*
   att riksdagen avslår motionerna 1984/85:715 yrkande 2 och 1984/85:2220 yrkande 22,
7. beträffande *förändrade regler i övrigt för bidrag till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet*
   att riksdagen godkänner vad som förordats i proposition 1984/85:100,
8. beträffande *medelsanvisningen till Bidrag till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet m. m.*
   att riksdagen med bifall till proposition 1984/85:100 samt med avslag på motionerna 1984/85:1016 yrkande 5 i denna del, 1984/85:1805 i denna del och 1984/85:2220 yrkande 23 till *Bidrag till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet m. m.* för budgetåret 1985/86 anvisar ett förslagsanslag av 48 935 000 kr.,
9. beträffande *medelsanvisningen till Bidrag till ungdomsorganisationernas lokala verksamhet*
   att riksdagen med bifall till proposition 1984/85:100 samt med avslag på motionerna 1984/85:715 yrkande 1 och 1984/85:2220 yrkande 24 till *Bidrag till ungdomsorganisationernas lokala verksamhet* för budgetåret 1985/86 anvisar ett förslagsanslag av 86 000 000 kr.,
10. beträffande *bidrag till studentförbund*
    att riksdagen avslår motion 1984/85:866,
11. beträffande *bidrag till radioorganisationer*
    att riksdagen avslår motion 1984/85:865.

Stockholm den 26 mars 1985

På kulturutskottets vägnar
ING-MARIE HANSSON

Närvarande: Ing-Marie Hansson (s), Tyra Johansson (s), Karl Boo (c), Lars-Ingvar Sörenson (s), Catarina Rönnung (s), Maja Bäckström (s), Lars Ahlmark (m), Stina Gustavsson (c), Berit Oscarsson (s), Gunnel Liljegren (m), Jan-Erik Wikström (fp), Eva Hjelmström (vpk), Anders Nilsson (s), Håkan Stjernlöf (m) och Lars Hjertén (m).

Reservationer

1. Formerna för bidragsgivningen till ungdomsorganisationerna (mom. 1)

Lars Ahlmark, Gunnel Liljegren, Håkan Stjernlöf och Lars Hjertén (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 7 börjar "Diskussioner om" och på s. 8 slutar "avstyrks därför" bort ha följande lydelse:

En effekt av de projektbidrag som genom statens ungdomsråd fördelas mellan ungdomsorganisationerna är att dessa frestas inrikta sin verksamhet på syftet med dessa anslag, vilket kan vara till förfång för den egna basverksamheten. Det är också otillfredsställande att organisationerna inte från ett år till ett annat vet vilka anslag som står till deras förfogande. Så länge de offentliga bidragen till ungdomsorganisationerna kvarstår bör de inte styra och påverka inriktningen av deras verksamhet utan utgå såsom generella bidrag.

dels att utskottets hemställan under 1 bort ha följande lydelse:

1. beträffande *formerna för bidragsgivningen till ungdomsorganisationerna*
   att riksdagen med bifall till motion 1984/85:2735 samt med avslag på motionerna 1984/85:1016 yrkande 3 och 1984/85:2491 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

2. Medelsanvisningen till Bidrag till ferieverksamhet inom ungdomsorganisationerna (mom. 2)

Lars Ahlmark, Gunnel Liljegren, Håkan Stjernlöf och Lars Hjertén (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 8 börjar "Utskottet vill" och slutar "det följande" bort ha följande lydelse:

Utskottet vill betona den viktiga roll som ungdomsorganisationerna har i dagens samhälle. Den bidragsordning som i dag tillämpas har dock stora svagheter. Å ena sidan innebär den samlade effekten av stats-, landstings- och kommunalbidrag i dagens statsfinansiella läge en tung kostnad för det allmänna, å andra sidan kan stödet på många håll uppfattas som orättvist eller slumpartat. Stödet till ferieverksamhet inom ungdomsorganisationerna bör enligt utskottets mening vara en angelägenhet för kommunerna, som har överblick över hela ungdomsverksamheten i resp. kommun. Med hänvisning härtill och till att stöd till ungdomsorganisationerna i princip inte bör vara utformat som styrande projektbidrag föreslår utskottet att

riksdagen avslår proposition 1984/85:100 i vad avser bidrag till ferieverksamhet inom ungdomsorganisationerna.

dels att utskottets hemställan under 2 bort ha följande lydelse:

2. beträffande *bidrag till ferieverksamhet inom ungdomsorganisationerna*
   att riksdagen med bifall till motion 1984/85:2220 yrkande 25 och med anledning av motion 1984/85:1016 yrkande 5 i denna del avslår proposition 1984/85:100,

3. Medelsanvisningen till Bidrag till ferieverksamhet inom ungdomsorganisationerna (mom. 2)

Karl Boo (c) och Stina Gustavsson (c) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 8 börjar "Utskottet vill" och slutar "det följande" bort ha följande lydelse:

Utskottet har i det föregående diskuterat frågan om avvägningen mellan de reguljära bidragen och olika former av projektbidrag till ungdomsorganisationerna, bl. a. de synpunkter som framförts i motion 2491. Som anförs i denna motion bör en minskning av projektbidragen kunna övervägas då en höjning av det reguljära bidraget behövs. Utskottet föreslår med hänvisning härtill att anslaget Bidrag till ferieverksamhet inom ungdomsorganisationerna minskas med 700 000 kr. i förhållande till vad regeringen föreslagit och att motsvarande belopp i stället utnyttjas för att räkna upp anslaget Bidrag till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet m. m. Till det senare anslaget återkommer utskottet i det följande.

dels att utskottets hemställan under 2 bort ha följande lydelse:

2. beträffande *medelsanvisningen till Bidrag till ferieverksamhet inom ungdomsorganisationerna*
   att riksdagen med anledning av proposition 1984/85:100 samt motionerna 1984/85:1016 yrkande 5 i denna del och 1984/85:2220 yrkande 25 till *Bidrag till ferieverksamhet inom ungdomsorganisationerna* för budgetåret 1985/86 anvisar ett reservationsanslag av 8 635 000 kr.,

4. Medelsanvisningen till Bidrag till ferieverksamhet inom ungdomsorganisationerna (mom. 2)

Jan-Erik Wikström (fp) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 8 börjar "Utskottet vill" och slutar "det följande" bort ha följande lydelse:

Statens ungdomsråd fördelar inte enbart bidrag till organisationernas centrala verksamhet utan även allt fler specialdestinerade bidrag. Utskot-

tet anser att de reguljära bidragen bör förstärkas nästa budgetår och att detta bör finansieras genom en minskning av de specialdestinerade bidragen.

Med hänvisning till det anförda föreslår utskottet att riksdagen med bifall till motion 1016 yrkande 5 i denna del avslår proposition 1984/85:100 i vad avser anvisande av medel under ett anslag till bidrag till ferieverksamhet inom ungdomsorganisationerna. Till frågan om ökning av de reguljära bidragen återkommer utskottet i det följande (reservation 12).

dels att utskottets hemställan under 2 bort ha följande lydelse:

2. beträffande *bidrag till ferieverksamhet inom ungdomsorganisationerna*
   att riksdagen med bifall till motion 1984/85:1016 yrkande 5 i denna del och med anledning av motion 1984/85:2220 yrkande 25 avslår proposition 1984/85:100,

5. Musikprojekt för ungdom (mom. 3)

Eva Hjelmström (vpk) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 8 börjar "I det" och slutar "avslår motionen" bort ha följande lydelse:

I det föregående har utskottet redovisat att regeringen avsatt arvsfondsmedel för utveckling vid fritidsgårdar. Bland de projekt som hittills fått bidrag ingår många med kulturell inriktning, bl. a. *musikprojekt*. Strävan har varit att utveckla alternativ till kommersialismen. Utskottet betraktar dessa satsningar som positiva liksom de satsningar som gjorts inför världsungdomsåret och på utvecklingsarbete inom idrottsrörelsen. Utskottet vill dock betona vad som framhålls i motion 1833 (vpk) om just musikens roll för ungdomen. Att skapa ett brett nationellt program som satsar stora summor på att bygga och rusta upp hus till den unga livskraftiga musik- och kulturrörelsen i vårt land är en viktig uppgift. En sådan investering medverkar till att forma unga människor, när de får delaktighet och ansvar i samhället, lär sig rättvisa och solidaritet i praktiken och får mängder av erfarenheter genom aktivt deltagande i styrandet av dessa "ungdomens och musikens hus".

Mot bakgrund av det anförda föreslår utskottet att riksdagen med bifall till motion 1833 under ett nytt anslag under åttonde huvudtiteln benämnt Bidrag till musikprojekt m. m. anvisar 5 000 000 kr.

dels att utskottets hemställan under 3 bort ha följande lydelse:

3. beträffande *musikprojekt för ungdom*
   att riksdagen med bifall till motion 1984/85:1833 under åttonde huvudtiteln till *Bidrag till musikprojekt m. m.* för budgetåret 1985/86 anvisar ett anslag av 5 000 000 kr.,

6. Statens ungdomsråds uppgifter m. m. samt medelsanvisningen till Statens ungdomsråd (mom. 4)

Lars Ahlmark, Gunnel Liljegren, Håkan Stjernlöf och Lars Hjertén (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 9 börjar "Utskottet har" och slutar "Statens ungdomsråd" bort ha följande lydelse:

Förslag om att statens ungdomsråd skall avvecklas har förts fram vid tidigare riksmöten och därvid avslagits av riksdagen. I nuvarande statsfinansiella läge har emellertid frågan fått förstärkt aktualitet. Utskottet delar motionärernas uppfattning att en avveckling av rådet skall ske under budgetåret 1985/86 och att rådets bidragsgivande uppgifter i vad avser bidrag till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet skall överföras till skolöverstyrelsen. Eftersom avvecklingen av praktiska skäl inte kan ske redan vid början av budgetåret bör ett begränsat anslag av 1 854 000 kr. anvisas av riksdagen i enlighet med vad som föreslås i motion 2220.

dels att utskottets hemställan under 4 bort ha följande lydelse:

4. beträffande *statens ungdomsråds uppgifter m. m. samt medelsanvisningen till Statens ungdomsråd*

a. att riksdagen med bifall till motion 1984/85:2220 yrkande 21 i denna del och med avslag på motion 1984/85:1016 yrkandena 1, 2, 4 och 6 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört om avveckling av statens ungdomsråd under budgetåret 1985/86 och om överförande av vissa av dess uppgifter till skolöverstyrelsen,

b. att riksdagen med anledning av proposition 1984/85:100, med bifall till motion 1984/85:2220 yrkande 21 i denna del samt med anledning av motion 1984/85:1016 yrkande 7 till *Statens ungdomsråd* för budgetåret 1985/86 anvisar ett förslagsanslag av 1 854 000 kr.,

7. Statens ungdomsråds uppgifter m. m. samt medelsanvisningen till Statens ungdomsråd (mom. 4)

Jan-Erik Wikström (fp) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 9 börjar "Utskottet har" och slutar "Statens ungdomsråd" bort ha följande lydelse:

Statens ungdomsråd utses av regeringen med mandat på två år. Både politiska och andra ungdomsorganisationer finns representerade. De i styrelsen representerade organisationerna fördelar bidrag till både sina egna och andra organisationer. Med en bred parlamentarisk sammansättning skulle bättre garantier skapas för insyn och kritisk granskning.

Statens ungdomsråd har genom åren alltmer kommit att fungera som en den svenska ungdomens myndighet. Delvis har det rört sig om självpåtagna uppgifter, men framför allt har regeringen successivt utökat rådets uppgifter. Enligt sin instruktion (1976:527) har ungdomsrådet till uppgift att inom ramen för samhällets kultur- och fritidspolitik främja ungdomens sociala och personliga utveckling. Rådet skall handlägga och utreda frågor om samhällets stöd till ungdomsorganisationerna och verka för en samordning av statliga insatser som avser verksamhet bland barn och ungdom.

Sålunda har ungdomsrådet en omfattande remissverksamhet. Man svarar varje år på 10—20 statliga remisser som rör ungdomars situation. Rådets utredningsverksamhet omfattar två delar: dels trender inom ungdomsorganisationernas verksamhet, dels allmänna trender bland ungdomen.

Ungdomsrådet ingår också i beredningsgruppen för världsungdomsåret.

Man planerar även att vidga sin verksamhet genom att ge ut en tidskrift för ungdomsforskning kallad Uppväxtvillkor, riktad till alla som arbetar med barn- och ungdomsfrågor.

Ungdomsrådet saknar vetenskaplig kompetens. Forskning om ungdom bör ske under vetenskapligt betryggande former. Det kräver att forskningspengarna fördelas av ett vetenskapligt sammansatt organ med kompetens inom sitt område.

Med hänvisning till det anförda föreslår utskottet att riksdagen med bifall till motion 1016 yrkandena 1, 2, 4 och 6 som sin mening ger regeringen till känna att statens ungdomsråd bör ombildas på det sätt som förordas i motionen och fortsättningsvis ha de begränsade uppgifter motionärerna föreslår. Vidare bör riksdagen med bifall till yrkande 7 i motionen vid medelsanvisningen beräkna ett med 1 000 000 kr. minskat belopp av 2 704 000 kr. till statens ungdomsråd.

dels att utskottets hemställan under 4 bort ha följande lydelse:

4. beträffande *statens ungdomsråds uppgifter m. m. samt medelsanvisningen till Statens ungdomsråd*

   a. att riksdagen med bifall till motion 1984/85:1016 yrkandena 1, 2, 4 och 6 samt med avslag på motion 1984/85:2220 yrkande 21 i denna del som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört om omvandling av statens ungdomsråd till en parlamentarisk beredning och om begränsning av dess uppgifter m. m.,

   b. att riksdagen med anledning av proposition 1984/85:100, med bifall till motion 1984/85:1016 yrkande 7 samt med anledning av motion 1984/85:2220 yrkande 21 i denna del till *Statens ungdomsråd* för budgetåret 1985/86 anvisar ett förslagsanslag av 2 704 000 kr.,

8. Storleken på det rörliga bidraget till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet (mom. 5)

Under förutsättning av bifall till reservation 3

Karl Boo (c) och Stina Gustavsson (c) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 9 börjar "Vid föregående" och slutar "av utbetalningarna" bort ha följande lydelse:

Utskottet är medvetet om att ungdomsorganisationerna innevarande budgetår fått viss kompensation för räntebortfall vid periodiceringen av utbetalningarna av statsbidraget till deras centrala verksamhet och att motsvarande kompensation beräknas även inför budgetåret 1985/86. Utskottet anser emellertid att denna bidragsökning inte helt kompenserar organisationerna för deras ränteförluster. Därför bör det rörliga bidraget höjas med 1 kr. utöver vad regeringen förslagit för nästa budgetår. Det rörliga bidraget bör således vara 30 kr. i enlighet med vad som föreslås i motion 1805 (c). Riksdagen bör med bifall till motionen ge regeringen detta till känna. Till medelsanvisningen under anslaget Bidrag till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet m. m. återkommer utskottet i det följande.

dels att utskottets hemställan under 5 bort ha följande lydelse:

5. beträffande *storleken på det rörliga bidraget till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet*
   att riksdagen med bifall till motion 1984/85:1805 i denna del och med anledning av proposition 1984/85:100 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

9. Sänkning av övre åldersgränsen (mom. 6)

Lars Ahlmark, Gunnel Liljegren, Håkan Stjernlöf och Lars Hjertén (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 10 börjar "Vid tidigare" och slutar "centrala verksamhet" bort ha följande lydelse:

Med hänsyn till det statsfinansiella läget bör alla möjligheter till besparingar tas till vara. Utskottet ansluter sig därför till motionärernas förslag att åldersgränsen bör sänkas till 21 år. Utskottet anser emellertid att av den besparing som görs bör 2 milj. kr. återgå till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet såsom förstärkning av ledarutbildning.

dels att utskottets hemställan under 6 bort ha följande lydelse:

6. beträffande *sänkning av övre åldersgränsen*
   att riksdagen med bifall till motion 1984/85:2220 yrkande 22 och med anledning av motion 1984/85:715 yrkande 2 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

10. Medelsanvisningen till Bidrag till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet m. m. (mom. 8)

Under förutsättning av bifall till reservation 9

Lars Ahlmark, Gunnel Liljegren, Håkan Stjernlöf och Lars Hjertén (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 10 börjar "Utskottet har" och slutar "regeringens förslag" bort ha följande lydelse:

Beträffande statsbidraget till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet har utskottet i det föregående uttalat sig för att bidragsreglerna bör ändras så att den övre åldersgränsen sänks till 21 år och att vissa medel bör utgå för förstärkt ledarutbildning. Med hänyn härtill räknar utskottet med att medelsbehovet minskar med 8 milj. kr. Vidare anser utskottet att medel inte bör beräknas till de politiska ungdomsorganisationerna för deras medverkan i skolorna i samband med valet år 1985, något som bör ingå som en naturlig del i deras reguljära verksamhet. Därmed minskar medelsbehovet med ytterligare 750 000 kr.

dels att utskottets hemställan under 8 bort ha följande lydelse:

8. beträffande *medelsanvisningen till Bidrag till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet m. m.*
att riksdagen med anledning av proposition 1984/85:100, med bifall till motion 1984/85:2220 yrkande 23 samt med avslag på motionerna 1984/85:1016 yrkande 5 i denna del och 1984/85:1805 i denna del till *Bidrag till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet m. m.* för budgetåret 1985/86 anvisar ett förslagsanslag av 40 185 000 kr.,

11. Medelsanvisningen till Bidrag till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet m. m. (mom. 8)

Under förutsättning av bifall till reservation 3

Karl Boo (c) och Stina Gustavsson (c) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 10 börjar "Utskottet har" och slutar "regeringens förslag" bort ha följande lydelse:

Utskottet har i det föregående tillstyrkt ett förslag i motion 1805 (c) att höja det rörliga bidraget med 2 kr. till sammanlagt 30 kr. nästa budgetår. Som en följd härav bör anslaget Bidrag till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet m. m. räknas upp med 700 000 kr. i förhållande till vad regeringen föreslagit. I förhållande till förslaget i propositionen innebär detta inte någon ökad budgetbelastning eftersom utskottet i det föregående föreslagit riksdagen att minska anslaget Bidrag till ferieverksamhet inom ungdomsorganisationerna med motsvarande belopp.

dels att utskottets hemställan under 8 bort ha följande lydelse:

8. beträffande *medelsanvisningen till Bidrag till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet m. m.*
att riksdagen med anledning av proposition 1984/85:100, med bifall till motion 1984/85:1805 i denna del samt med avslag på motionerna 1984/85:1016 yrkande 5 i denna del och 1984/85:2220 yrkande 23 till *Bidrag till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet m. m.* för budgetåret 1985/86 anvisar ett förslagsanslag av 49 635 000 kr.,

12. Medelsanvisningen till Bidrag till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet m. m. (mom. 8)

Under förutsättning av bifall till reservation 4

Jan-Erik Wikström (fp) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 10 börjar "I det" och slutar "regeringens förslag" bort ha följande lydelse:

Utskottet har i det föregående tillstyrkt yrkande 5 i motion 1016 såvitt avser avveckling av anslaget Bidrag till ferieverksamhet inom ungdomsorganisationerna. Utskottet anser att de medel som därigenom frigörs, nämligen 9 335 000 kr., i stället bör anvisas under anslaget Bidrag till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet m. m. som en förstärkning av detta anslag.

dels att utskottets hemställan under 8 bort ha följande lydelse:

8. beträffande *medelsanvisningen till Bidrag till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet m. m.*
att riksdagen med anledning av proposition 1984/85:100, med bifall till motion 1984/85:1016 yrkande 5 i denna del samt med avslag på motionerna 1984/85:1805 i denna del och 1984/85:2220 yrkande 23 till *Bidrag till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet m. m.* för budgetåret 1985/86 anvisar ett förslagsanslag av 58 270 000 kr.,

13. Medelsanvisningen till Bidrag till ungdomsorganisationernas lokala verksamhet (mom. 9)

Lars Ahlmark, Gunnel Liljegren, Håkan Stjernlöf och Lars Hjertén (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 10 börjar "När det" och slutar "lokala verksamhet" bort ha följande lydelse:

Utskottet har tidigare betonat att reglerna för bidrag till ungdomsorganisationerna är förknippade med svagheter. Det statliga betänkandet Bi-

drag till folkrörelser (SOU 1979:60) fastslog principen att statligt stöd endast skall ges till riksorganisationer, landstingsbidrag till distriktsorganisationer och kommunala bidrag till lokal verksamhet. Också i utredningen Fritidspolitik och samhällsstöd (statens ungdomsråd 1981) anslöt man sig till denna huvudprincip.

Utskottet anser att man bör dra konsekvenserna av dessa principförslag och renodla bidragsgivningen. Kommunerna, som har större möjligheter att bedöma de lokala organisationernas samlade behov, bör därför svara för hela det ifrågavarande stödet. Medel för den lokala ungdomsverksamheten bör således inte utgå via statsbudgeten.

Statliga bidrag utgår i dag med 10 kr. för varje bidragsberättigad sammankomst. För att sammankomsten skall vara bidragsberättigad krävs att den pågår minst en timme och har minst fem deltagare i åldern 7—25 år. Bidraget motsvarar således högst 2 kr. per sammankomst och deltagare.

Kommunerna tillämpar i regel en bidragsordning av samma konstruktion som staten. Därutöver förekommer andra stödformer, direkta bidrag (administrationsbidrag, lönebidrag etc), kostnadsfri upplåtelse av lokaler och kommunal borgen för anläggningar m. m. De samlade kommunala utgifterna för fritidssektorn utgör 6 miljarder, varav 3,5 går till olika anläggningar, 900 miljoner utgör föreningsbidrag av olika slag och ca 600 miljoner är administrationskostnader. Den besparing på 86 miljoner som utskottet förordar skall ses i detta större sammanhang. Förslaget motsvarar en sjundedel av kommunernas administrationskostnader för fritidssektorn. Om kommunerna skulle välja att kompensera föreningarna för förlusten av det statliga stödet, skulle detta innebära en kostnad av ca 300 000 kr. per kommun, jämnt fördelat på alla kommuner. För de mindre kommunerna skulle beloppet i verkligheten bli betydligt lägre. Utskottet anser därför den ifrågavarande besparingen i statsbudgeten, innebärande mindre än 1,5 procent av de samlade kommunala utgifterna för fritidssektorn, väl motiverad.

Endast 60 procent av de bidragsberättigade föreningarna rekvirerar i dag statsbidrag för sina sammankomster. Ett skäl torde vara den kostnadskrävande pappersexercisen. I detta avseende innebär utskottets förslag en samhällsekonomisk besparing, som kommer båda sidor till godo.

Enligt utskottets mening bör det offentliga stödet till idrottsrörelsen — utöver vad som hittills föreslagits — ta sig andra uttryck. Dessa frågor får behandlas i samband med behandling av skattefrågor, frågor om stöd till idrottsanläggningar o. d.

dels att utskottets hemställan under 9 bort ha följande lydelse:

9. beträffande *bidrag till ungdomsorganisationernas lokala verksamhet*

   att riksdagen med bifall till motionerna 1984/85:2220 yrkande 24 och 1984/85:715 yrkande 1 avslår proposition 1984/85:100,

14. Bidrag till studentförbund (mom. 10)

Jan-Erik Wikström (fp) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 10 börjar "I betänkandet" och på s. 11 slutar "den avstyrks" bort ha följande lydelse:

Studentförbunden får i dag bidrag enligt förordningen (1971:388) om statsbidrag till ungdomsorganisationer. Bidrag utgår alltså endast för medlemmar under 25 år. Enligt en undersökning utförd av Stockholms universitets studentkår är drygt 60 procent av de studerande över 25 år. Åldersstrukturen bland studentförbundens medlemmar torde vara ungefär densamma.

Det är rimligt att samma bestämmelser som gäller för statliga bidrag till kvinnoförbundens verksamhet även bör gälla för studentförbunden. Kvinnoförbunden får bidrag för medlemmar över 15 år. Utskottet tillstyrker alltså motion 866.

dels att utskottets hemställan under 10 bort ha följande lydelse:

10. beträffande *bidrag till studentförbund*
att riksdagen med bifall till motion 1984/85:866 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

15. Bidrag till radioorganisationer (mom. 11)

Karl Boo (c) och Stina Gustavsson (c) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 11 börjar "Utskottet anser" och slutar "motion 865" bort ha följande lydelse:

Utskottet har inte funnit anledning föreslå riksdagen att ändra sitt ställningstagande vid riksmötet 1982/83 beträffande behovet av statligt bidrag till radioorganisationerna. Det är därför enligt utskottets mening angeläget att frågan om statsbidrag till dessa organisationer åter prövas och att detta sker i en positiv anda. Härvid bör de olika aspekterna av organisationernas verksamhet beaktas. Utskottet förutsätter att förslag om utformning av bidrag till radioorganisationerna föreläggs riksdagen i samband med nästa års budgetproposition. Vad utskottet här anfört bör riksdagen med bifall till motion 1984/85:865 (c) som sin mening ge regeringen till känna.

dels att utskottets hemställan under 11 bort ha följande lydelse:

11. beträffande *bidrag till radioorganisationer*
att riksdagen med bifall till motion 1984/85:865 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört.

Innehåll

Sammanfattning 1
Propositionen 2
Motionerna 2
Utskottet
Regeringens förslag, m. m. 3
Motioner 6
Utskottets bedömning 7
Hemställan 11

Reservationer

1. Formerna för bidragsgivningen till ungdomsorganisationerna (m) 13
2. Medelsanvisningen till Bidrag till ferieverksamhet inom ungdomsorganisationerna (m) 13
3. Medelsanvisningen till Bidrag till ferieverksamhet inom ungdomsorganisationerna (c) 14
4. Medelsanvisningen till Bidrag till ferieverksamhet inom ungdomsorganisationerna (fp) 14
5. Musikprojekt för ungdom (vpk) 15
6. Statens ungdomsråds uppgifter m. m. samt medelsanvisningen till Statens ungdomsråd (m) 16
7. Statens ungdomsråds uppgifter m. m. samt medelsanvisningen till Statens ungdomsråd (fp) 16
8. Storleken på det rörliga bidraget till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet (c) 18
9. Sänkning av övre åldersgränsen (m) 18
10. Medelsanvisningen till Bidrag till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet m. m. (m) 19
11. Medelsanvisningen till Bidrag till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet m. m. (c) 19
12. Medelsanvisningen till Bidrag till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet m. m. (fp) 20
13. Medelsanvisningen till Bidrag till ungdomsorganisationernas lokala verksamhet (m) 20
14. Bidrag till studentförbund (fp) 22
15. Bidrag till radioorganisationer (c) 22

Liber Tryck AB Stockholm 1985